

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հերիայ 1897 տարեդրանի

Պուշկարիայ հարկար տարեկան 40 ֆր
" " " 1/2 " 5 "
Արտատպանի համար " 12 "
" " " 1/2 " 6 "
Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եղալին խրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
ես չեն դրկուիր եւ յարմար դատ-
ուածներն միայն կը հրատարակ-
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:

Ծանուցմանց տողը 20 սանթիմ.
երկրին առկի անգամներու համար
20 առ 100 զեղը կը լինի:

ԱՐԺԱՆԱՊԱՏՈՒԹԵԱՆ Չ Գ Ա Յ Ո Ւ Մ Ը

Քանիցս առիթ ունեցանք ար-
դէն խոսելու այստեղ հոսկանու-
թեան և իր ստորաբաժանումնե-
րուն վրայ, որոնք ստակալի աւեր-
ներ դործած են հայ ազգին մէջ:
Այդ ստորաբաժանումներէն մին
կը ձեւացնէ գծածութիւնը, որ կը
նշանակէ արժանապատուութեան
զգացման բացակայութիւն, Գուցէ
մէկէն իմէկ ընթերցողին հակա-
սական երեւնայ եսականութիւնը
և գծածութիւնը իրարու քով բե-
րել իր մին միւսին պատճառ և
արդիւնք: Սակայն քիչ մը ուշա-
դիր զննութեամբ կը հաստատուի
թէ հակասութիւնը առերեւութա-
կան է միայն:

Եսամոլութիւնը ախտ մըն է որ
մարդը անկարող կընէ անձնական
գծած շահերու շրջանակէն դուրս
տեսնելու, որ թանձր խաւար մը
կը տրիէ եսական մտքերու համար:

Այդ նեղ հորիզոնին մէջ միշտ
լորտը երկու գլխաւոր փոփոխու-
թիւններու ենթակայ է միշտ. օ-
գաչափի սլաքը շարունակ շարժ-
ման մէջ է. կեղծ ու կեղծ: Ե-
սամոլը ստիպուած է որքան պահ
մը ամբարտաւան, յաւակնոտ, նոյն-
քան քիչ մը ետքը հեղ և խոնարհ
երեւնալու: Այդպէս կը պահանջեն
անձնական հաշիւները որոնք ա-
նողք են: Տկարին հանգէպ հարկ
է յոխորտալ, զօրաւորագունին
հանգէպ քծնել յոռի եսասիրու-
թեան գծած պահանջներուն գո-
հացում տալու համար: Այս յա-
րատեւ ելեւէջը կը սպանէ բարո-
յական մարդը, անոր սրտէն ար-
մատախիլ ընկելով արժանապատ-
ուութեան զգացումը: Պէտք է վայն
ծախել զօրաւորագունին, որպէս
զի կարելի ըլլայ իրմէ ստանալ
ինչ որ անկէ կը սպասենք ի նը-
պաստ մեր եսական հաշիւներուն:

Կար ժամանակ մը ուր գծած
թիւնը մանաւանդ թրքական բար-
քերու ազդեցութեան նեքեւ ոտ-
կալի համաճարակի մը համաճա-
տութեամբ վարակած էր զմեզ:

Այս արդիւնքը արտադրելու հա-
մար մեր եսականութեան հետ սի-
տեալ թուրք կառավարութեան
բռնապետական ուղղութիւնը.
բռնութիւնը, երբ իրեն գէտ ըմ-
բոստութիւն չի յարուցաներ, գըծ-
ածութիւն, ստորնութիւն կը տա-
րածէ իր չորս կողմը:

Դժբախտութիւնը հոն է որ
անձնական արժանապատուութեան
զուրկ մարդը ազգային արժանա-
պատուութեան գաղափարն իսկ
չկրնար ունենալ: Այս է գլխաւոր
պատճառն այն կարգ մը աննպաստ,
խիստ դիտարկութեանց, որոնց այն-
քան յաճախ կը հանդպինք մեր
բարեբուն նկարագիրն ընող օ-
տար հեղինակներուն գրութեանց
մէջ:

Պէտք է սակայն ընդունել որ
մեր պապերէն և հայրերէն մեզ
մնացած այս ախտը զգալապէս
բուժուած կերելի մասամբ. երե-
տասարդութեան, կամ, գոնէ ա-
նոր մէկ մասին մէջ անձնական և
ազգային արժանապատուութեան
զգացումը արթնցած է առհասարակ:
Մտային գաղափարներ, եւրոպա-
կան գաղափարներու հետ շփում-
ները արտադրեցին այս բարեփո-
խութիւնը, որ յառանգ թէ հե-
տզեանէ աւելի ծաւալ գտնէ հայ
ժողովրդին մէջ:

Ասոր ստորեղ առնն ըլլաւ իմ
հայու պարտականութիւնն է, որ-
քան կը ներեն իրեն միջոցները:

Այն օրը ուր արժանապատու-
թեան զգացումը պատշաճ չափով
տեղ մը բռնէ հայ սրտերու մէջ,
մեր ճակատագիրը պիտի մանէ
միւսիւսական նոր շաւղի մը մէջ:

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

Այն վիթխարի համեմատու-
թիւնը զոր եւրոպական մամուլին
մէջ ստացաւ թանկութեան փողո-
ցին արկածը ուր վերջապէս միայն
հարկար յիստուն չափ անձեր զոհ
գացին, պիտի ըսուի վկայութիւն
մըն է թէ կեղծիքը և կողմնակա-
լութիւնը ինչ մեծ դեր կը կա-
տարեն արդի քաղաքակրթութեան
մէջ:

Եթէ ֆրանսացիներուն տարա-
պայման յուզումը աղէտին բնա-
կան հետեւանքն էր, նոյնը չէ կա-
րելի ըսել նաեւ օտար արտայայ-
տութիւններու համար որոնք իս-
կայն իրենց ճշմարիտ սահմաննե-
րուն կը վերածուին մեր, հայե-
րուս աչքին առջեւ:

Եւրոպիո՞ է զսպիւնողական շար-
ժում մը, երբ նոյն իսկ Լանտոնի
կարեւորագոյն թերթերը, որոնք
գեւա քանի մը շաբաթ առաջ ի-
րենց սիւնակները ծեփած էին
հայու արեւնով, կ'երեն հիմա
այդ հրեհը կը նկատեն իրեն-
արդի ժամանակներու ամենէն
սոսկալի աղէտը:

Եւր այս արկածը որ մերիննե-
րուն հետ բաղդատմամբ հիւլէ մըն
է, եւրոպական սրտերու ամենէն
զգայուն թերթերուն կը դաչի այն-
քան խորին կերպով որ մարդ կը
շուարի և հայը չի կրնար ինք-
զինքը զսպել բարկութեամբ և
ցաւով պոսալէ:

— Բայց ո՞ւր էին այս զգայուն
սրտերը, այդ լացող աչքերը, այդ
կարկիկը մարդասէրները, երբ
շարժուած, յափշտակուած, բըռ-
նաբարուած, մերկ և անօթի հա-
յերը ծաւակի դալով, զիրենք չըր-
ջապատող վայրենի խաղաղութեան
տեղ, արտասուածքով, օգնութիւն
կազաղակէին:

Բայց այս հայը կը մոռնայ թէ
քիմիական ամենագորտուոր նիւթ
մը կայ որ եւրոպական սրտերու
զգացումները պարագային համե-
մատ զարգացնելու կամ իմրեցնե-
լու յատկութիւնը ունի. — չահը:

Այս հրէշային անտարբերու-
թեան հանգէպ, հայերս որքան
զգաւ և երբ ինքնամիութեան և
սերտ եղբայրակցութեան պէտքը,
քանի որ մեր մահը, մեր տառա-
պանքները ոչինչ կը նկատուին,
մեր կոծերը անխելի կը մնան,
մարդկային սեռէն անջատ մաս մը
կը նկատուինք մենք և դուրս ենք
այն շրջանակէն ուր գէթ կեղծ
ցաւակցութեան սուտ արցունքներ
հրաւիրենք մեր վրայ:

Յետագայը մակարդակային ակ-
նարկով մը պիտի տեսնենք թէ

ինչ քաղաքավարական պարագայ-
ներու մէջ արուեստ և գործադ-
րուեստ հայերուն մահուան վը-
ճիւղը այնպիսի անձերու կողմէ որ
գարուս յառաջդիմութեան մարմ-
նացումներն են և ոմանք կը բաղ-
մին քառասուն անմահներու տա-
ճարին մէջ: Կրնան ապահով ըլլալ
թէ անմահ պիտի մնան մեր և մեր
թոռներուն սրտերուն և մեր պատ-
մութեան մէջ:

Տարակոյս չի կայ թէ հիւսիսի
մեծ պետութիւնը հայկական շար-
ժերը կանխող պատմական դէպ-
քերուն մէջ ինչ նախախնամական
դերեր կատարած է իր կրօնակիցնե-
րուն համար և թուրքիան քիչ
քիչ վերածած է արդի ողորմելի
և կրճատեալ վիճակին:

Դժբախտաբար վերջին տարի-
ներս գերմանիայէն նոր հով մը
փչեց. պիղծաբան այն եղբա-
կան գաղափարները որոնց հիմը
կը կազմէ բոմբերանի զինուորին
հաշտուար սկզբունքը, սերման-
ւելով, տարածուելով մեղմացողին
նաեւ մեծ կայսրութեան բարի
տրամադրութիւնները քրիստոն-
եայ աշխարհին հանդէպ:

Նոյն իսկ գանուցան այնպիսի
անձեր որոնք փափաքելով իրենց
արիւնհարբու գարուն բարձունքը
հասնել, ձեռքերուն կկածը չի զը-
լացան որպէս զի ստարախտ հա-
յաստան աշխարհը աւերի և առ-
այս պէտք եղած քաջալերանքը
լիարուսն ընձեռեցին անոնց, այն
թշուառականներուն, որոնք գա-
րերէ ի վր անհամբեր՝ առիթ մը
միայն կը փնտռէին սուրի և կրա-
կի մատնելու մեր Հայրենիքը:

Առիթն է թերեւս պահ մը գուրս
հանել տեղէ մը որ անշուշտ եղե-
մին շատ մօտերը ըլլալու չէ՛, ծե-
րունի իշխան աշխարհավոր մը,
որուն տխրահաչակ անունը չիմ՝
կարծիր որ օրհնութիւններով ար-
տասանուի ներկայ և ապագայ հա-
յութեան կողմանէ:

Արդէն պաշտօնական առաջին
շարժերու թուականէն, այն է
93էն, ձեռքի տակէ կը գործէ ան,
եւրոպի վերապահելով վարակի նա-
եւ այն ազգերը որոնք գուցէ տա-
կաւին նախկին ասպետութեան մը

վտանգները զգային իրենց վրայ :

95 ի Գեղարքունիքի , Պ. ար Մօնթեպէլի , միամտաբար կը հեռագրէր իր կառավարութեան՝ Լօպանօֆ իշխանին սա յայտարարութիւնը թէ ինք ձեռնարկ պիտի մնայ այն հաւաքական գիմու մին մէջ զոր տէրութիւնները պիտի ընէին Գլխին , եթէ գէպքերը ստուգուէին :

Ֆրանսական դեսպանը կաւելցնէր որ իշխանին կարծիքը միշտ սա եղած է թէ չէ՛ր կրնար ճշնշում գործել թուրքի վրայ , այն ամեն միջադէպերուն համար որոնք դեռ կրնային պատահիլ Հայաստանի մէջ :

Արդ , իշխանը լաւ գիտէր թէ գէպքերը ստոյգ էին և թէ պիտի կրկնուէին այն միջադէպերը որոնց ամենէն անշուշտ հաղորարար հայերու կեանքը կարծէ :

Պ. Մօնթեպէլի միամտութիւնը սա կէտին վրայ է թէ ինք չէ՛ր գիտեր որ վերին հեռագրէն երեք ամիսներ առաջ , երբ իշխանը ինքզինքը դարմանել տալու համար Քօնդէքէսէվիլ գացած էր , ուր հանդիպած էր Պ. Հանթօթի և ողջունած՝ հանրապետութեան նախագահը , ինչեր անցած էին այս տեսակցութեանց միջոցին :

Չարին այցելութեան պարագայները ճշդեւ պատրուակով կատարուած այս համբաւաւոր տեսակցութիւնը , որ պատմութեան ամենէն արիւնալի էջերը արտաբերեց , առիթ մը եղաւ կնքելու ամենէն մեղապարտ դաշինքը որ երբեք կնքուած ըլլայ աշխարհի մէջ :

Ռուսիա իր բարեկամութեան և դաշնակցութեան փոխարէն կը գնէր Ֆրանսայի բուլթիւնը արեւելեան խնդրոյն մէջ :

Վեհանձնութեան երկիրը իր դարաւոր աւանդութիւնները , իր վայելած համարումը , իր պատիւը կը ծախէր , ճիշդ նեղը մնացած կնոջ մը պէս որ ինքզինքը գիմացըն եղող առաջինին գիրկը կը նետէ :

Եւ ահա այդ ամբողջ փոխանակութեան միջնորդն եղած է Լօպանօֆ :

Միջնորդին այս յաջողութեան վրայ է որ Պ. Քանպօնի բոլոր ողջամիտ հեռագրիները անշուշտ կը մնային և Պ. Հանթօթ սուտ խուճեւանալով խնդ ու խելառ պատասխաններ կուտար :

Եւ այս պայմանը հաւատարմութենէ յարգուեցաւ ո՛չ միայն Հանթօթէ , այլ և Պէրթիօի և Պուրթուաի նախարարութիւններէն , որքան ատեն որ Լօպանօֆ ողջ մնաց :

Երբ վերջապէս իշխանը հաճեցաւ իր ծրարը ժողովել երկիրքէն իր վարձքը ստանալու համար , Պ. Քանպօն չի կրցաւ ինքզինքը զրապել իր մէկ բարեկամին գրելէ թէ « Լօպանօֆ մեռաւ հայոց արեանը մէջ խեղդուած » :

Այս մահէն ետքն է միայն որ Հանթօթին լեզուն քիչ մը քակուեցաւ , ֆրանսական լրագրութիւնը իրար անցաւ , հանրային կարծիքը յուզուելով պահ մը տարադրման համեմատութիւններու յանգեցաւ . շարժում մը սրտն մէջ իրենց բաժինը ունին մեր բարեգործակ սիրելի հայրենակիցները :

Բայց երբ վրայ հասաւ յոռու կան պատերազմը , գործը իր այժմէութիւնը կորսնցուց . և ահա գծախառն Պաղարին մանրագէպն ալ մեր խնդիրը խառով մը նւաժած կելլաւ հովեր կառնէ :

* * *

Գուցէ աւելորդ չըլլայ համարուողի նշանակել եւրոպեան միւս տէրութեանց բռնած դիրքը այս եղեւնագործութեանց միջոցին :

Գերմանիա իրեն ներշնչող և սկզբնապատճառ , նոյնպէս և Աւստրիա բնականաբար իրենց հրէական բնազդովն պահ մը խոկ չէին կրնար չղիլ :

Իտալիա , Մէնէլիքէ կրած պարտութեան վրայ , միայն իր գործերուն մտածեց . նոյնպէս ամերիկեան նոյնին ևուանդը Արժանդիքի վէճովը վերջացաւ , բնական վրայ մնաց միայն Մեծն Ալպիան :

Այս երկրին մեղի համար տուած հոգածութիւնները մոռնալ ապերախութիւն է :

Մեղանի սկիւններ փրփրացին . ամեն պաշտօնական հայկերայթէ ետքը պիտական ամենէն հոյակապ անձնաւորութիւնները հրեզնէ շանթի արձակեցին թուրքին դէմ : Սըր Ֆիլիպ Քըրրի իր կռիւները մաշկուց եւլալի սանդուխներէն մազլցելով . նոյն իսկ օր մը մեղի համար ինքզինքնուէ իրենուցաւ պարտին պաղ դաշինքներուն մէջ : Բայց օգուտ մը չունեցաւ : Թուրքը , շնորհիւ իրազէի խորհրդականներու , և կռնակը տուած տոկուն որմերու , իր գիտցածէն չի չեղեցաւ . ջուրեց ու ջարդեց :

Անգլիոյ բոլոր ջանքերը Եւրոպայի կողմէ գիտուեցան իր գիււնապիտական միջոցներ նոր խնդիրներ յարուցանելու , հինները մոռցնելու համար :

Պահ մը կարծուեցաւ թէ Միգլիա իր ձեռքը պիտի առնէ հայոց խնդիրը զոր միայն մատնելուն ծայրովը բռնած էր մինչև այն ատեն : Ֆրանսիաբուլթիւն . վերջին բոլորին ամենէն կատարի ազատականները անգամ սկսան պայքար մղել այսպիսի անխոհմտութեան մը դէմ , որ սակայն ոչ թէ միայն վեհանձնութիւն , այլ պարտը մըն էր իրենց համար :

Անգլիա վերջապէս իր անկարողութիւնը խոստովանեցաւ . յաղթութեամբ էր : Մարդասիրութիւն , վեհանձնութիւն , պարտիք փճուցած , սին խօսքեր էին , ինչ որ բացարձակ կերպով կապացուցանէ թէ ամեն երկրի մէջ , քաղաքաւ

կրթութիւնը և նուրբ գաւառաւորակութիւնը մարդու աշխույժման երաշխիքը չէն :

Կը կրկնեմ , և որչափ ալ կրկնեմ՝ քիչ է . իրոյց այս սղքայի կացութեան մէջ , այսքան գծախառն մեքենայութիւններու առջև՝ եթէ գիւտ վարձինք հայրենասիրութեան ցոյց տուած ուղին մոռնելու , եթէ սին վէճերով դեռ շարունակենք իրարու դէմ՝ ելնել վատարար , բացարձակ կ'ըրպով ցոյց տուած պիտի ըլլանք մեր անկողորմութիւնը , երթագրել տալով միանգամայն թէ մանք ալ նոյն դժոխային մեքենային գիտակից կամ՝ անգիտակից անհաւերէն ենք :

Գաւառ-Արշալիր

ԲՈՒՆ ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. ևսիւ. քիւն և վերջ)

Յաղթութիւնը տարուած էր արդէն վառօդին ծուխերուն մէջ :

Եւրոպան աճապարով չըլծուեքով անոր ինքնօրինակէն արտասանեց , միայն թէ չուտով դուրս կ'ընէր յոյն զօրախմբեր : Յոյները անշարժ կեցան իրենց տեղը որդար վրէժխնդրութեամբ և արդար պահանջումով : Չրահուորները թնդանութիւններուն բերանները գարձուցին դէպ ի կրկնացի պատումը . ներք , որոնք հոգիներ բերաններն առած , կուրծքերին բացին առաւելու և արմաբերուն առջև , ու կը տնտեսա որ կառավարութեանց բերան-թերթերը զրահուորներուն ճգրիտ նշանաւորութիւններ կը ներբողեն իրենց ընթերցողներուն առջև : — Ինչ կուզէք , Պարսն ծովակալներ : — Իսլամներուն պաշտնութիւնը , կը պատասխանեն լեւեալ , անոնք որ տարիներով սոսկ հազարաւորներ եղած էին քրիստոնէայ կրօնացիներուն կոտորածին : Եւ Յունաստան տեսաւ որ եւրոպական մարդկութիւնը զլիկ վայր խաղացք մը սկսած է իր գիւնապէսներուն շնորհիւ : Ուստի , ցոյց տալու համար թէ ինքը հին Յունաստանի արժանի յաջորդն է , ձայն տուաւ իր բոլոր ուժերուն . և հեղինակները վաղեցին սահմանադրութիւնները արիւնով , անձնուէր մահերով սրբազարծելու արդար սրահանջ մը , որ արեւու պէս ակներեւ ճամբաւութիւն էր . և սակայն Եւրոպան չուղեց ըմբռնել , և իր բոլոր ուժը տուաւ նոյն իսկ պատմէններ կանգնելու , խոչընդոտներ յարուցանելու Յունաստանի վրէժխնդրութեան դէմ :

Հիմա պէտք է ըսել թէ իրենց գործը կրնայ աւարտած նկատուելու , կրեանէն վաղելով անոր ինքնօրինակէն վաղելով անոր ինքնօրինակէն : Միջնաւորութիւնը մահերով իրենց պահանջներն սրբութիւնը քարոզեցին :

Եւրոպայի մարդկութեանը դէմ իրենց բողոքն արձանագրեցին :

Եւ սոսկայն հեղինակ հոգի Սուլթանին ոտքերուն տակ կը հեծէն այսօր , և գուցէ , վաղը , Սուլթանի գուռները հասնին թուրք բանակները : — Այս ամէնը հաւանական կրնայ ըլլալ . թուրքերը կրնան տակաւին առաջ երթալ , ալ միշտ կ'սկսուելով հասանին , Մահմէտին , Սահմէտին գլուխները որոնք պիտի երկրան գետնին վրայ , հեղինակ գնահատուելու տակ , և Եւրոպայի պալատը , շուարած , իր բոլոր ապաստարանները նեղ պիտի գտնէ՝ վիրաւորները պատապարելու համար : Աստիճան զատ գուցէ Յունաստան մարդկայէն ոտքի տակ երթայ իրմէն քառասնապարտիկ աւելի բազմութիւն թըշնամին . գուցէ ջարդ ու փշուր ըլլայ գերման սպաներու և պաշտօնատարներու պատերազմական բռնին շնորհիւ . այո , այս ամէնը հաւանական է տիպաւորաբար չըլծուելու հոգիներուն և արդար պահանջումով : Չրահուորները թնդանութիւններուն բերանները գարձուցին դէպ ի կրկնացի պատումը . ներք , որոնք հոգիներ բերաններն առած , կուրծքերին բացին առաւելու և արմաբերուն առջև , ու կը տնտեսա որ կառավարութեանց բերան-թերթերը զրահուորներուն ճգրիտ նշանաւորութիւններ կը ներբողեն իրենց ընթերցողներուն առջև : — Ինչ կուզէք , Պարսն ծովակալներ : — Իսլամներուն պաշտնութիւնը , կը պատասխանեն լեւեալ , անոնք որ տարիներով սոսկ հազարաւորներ եղած էին քրիստոնէայ կրօնացիներուն կոտորածին : Եւ Յունաստան տեսաւ որ եւրոպական մարդկութիւնը զլիկ վայր խաղացք մը սկսած է իր գիւնապէսներուն շնորհիւ : Ուստի , ցոյց տալու համար թէ ինքը հին Յունաստանի արժանի յաջորդն է , ձայն տուաւ իր բոլոր ուժերուն . և հեղինակները վաղեցին սահմանադրութիւնները արիւնով , անձնուէր մահերով սրբազարծելու արդար սրահանջ մը , որ արեւու պէս ակներեւ ճամբաւութիւն էր . և սակայն Եւրոպան չուղեց ըմբռնել , և իր բոլոր ուժը տուաւ նոյն իսկ պատմէններ կանգնելու , խոչընդոտներ յարուցանելու Յունաստանի վրէժխնդրութեան դէմ :

ՕՐԻՈՐԴ ԳՈՒԷՏՈՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բարիցի հաշակաւոր գուշակուհին , Օրիորդ Գուէտոն , որ ինքզինք Պարթիէ հրեշտակէն ներշնչալ կը հրատարակէ , շարաթ մը առաջ ընդունեց Բարիցի մէկ հրապարակագրին այցելութիւնը , որ եկած էր օրիորդին կարծիքն իմանալու ժամ—կուժան փողոցի աղէտին մասին :

Օրիորդը պատասխանեց .

— Ես Գարիբէլի հրեշտակի մէկ գործիքն եմ միայն , նա արդէն լուծած է՝ ձեր ինձ առաջարկած խնդիրը և կրնամ՝ ձեզ հաղորդել իր պատասխանը :

Այո՛ , Աստուած վրէժխնդիր և զաւ գէթ որքան կարելի է այսպէս անուանել այն սոսկալի դասը զոր նա տուաւ մեծերուն :

Տարիէ մը աւելի կայ որ հրեշտակը գուշակեց այն սոսկալի բաները որ պիտի գործուէին Հայաստանի մէջ , այն անհամար և անլուր ջարդերը որոնք արեւմտ ուղղեցին այս քրիստոնէայ երկիրը . նա հզօրներուն ուղադրութիւնը հրաւիրեց այդ գծախառն ժողովրդին վրայ , զոր բռնութիւնը կը ճգմէր և կը յօշոտէր վայրագ միջնաւորութեամբ : Հրեշտակը հաւատաներու սրտին մէջ քիչ մը գրթութիւն փնտռեց սփոփելու հա-

մար այն թշուառութիւնը, զոր խժգժութիւնները արատաւորեցին: Զօրութիւնները և հարուստները ծիծաղեցան: Երկու դասակարգին ալ չճանչցան այն պարտականութիւնը, որը դրա Ստաւրոսը դրած էր իրենց վրայ: Վախեցան որ պիտի կորսնցնեն իրենց գիրքը և փնտռեցին հասնի իրենց քսակին:

Այս վախը, այս մեղկութիւնը, այս անզգալութիւնը և այս անհասկացելի թաքնուած թաքնուած, բայց, ինչպէս միշտ կ'ընէ, ուղիղ անգամ մըն ալ զգացնել տանոց, զորս պիտի հարուստէր: Հրեշտակը ըստ իրենց. «Ստաւրոս ձեզ հայտնութիւն և զօրութիւն տուած է սփռնները կասեցնելու համար»: չանսացին այս ձայնին: Հրեշտակը ժամանակ մը վերջը կրկին ըստ իրենց. «Ստաւրոս անխնայ պիտի հարուստէ անզգայները»: Եւ անզգայները խնդացին: Այսօր մարգարէութիւնը կը կատարուէ: Անոնք որ չ'ուզուեցան, երբ արեւն կը հասէր հասարակութիւնը, երբ 200,000 զահեր կ'իյնային թուրքին դաշտին տակ, երբ յաւնդոյն խժգժութիւններ մեր Արեւելքի եզրուրց հասարակութեան համար տանջանքի ստակալի հնարքներ կը գտնէին, անոնք, նոյն մարգարէկ այսօր կողքան, որովհետեւ 200 հոգի մեռան հրեհի մը մէջ...

Ստաւրոսային արդարութիւնը զոհացում ստացաւ: Թողութիւն ոչ: Ինչ որ պատահեցաւ՝ ազգաբառութիւն մըն է միայն: Աւելի աստուծոյ արտաբանութիւնը, աւելի սարսափելի աղէտ մը պիտի գայ չափազանց նուազցնել այն մարդոց թիւը որոնք պիտի շարունակեն յամառօրէն անկարեւոր մնալ իրենց եզրայրներուն տանջանոց հանդէպ:

Պ. ԱՄԻՐԻԱՆԵԱՆՑ

Այս անունը արդէն շատերու ծանօթ է ոչ միայն վառնաթի, այլ և Պաշտօնային ուրիշ քաղաքներու մէջ: Ինչպէս կը յիշուի, կրեք չորս ամիս առաջ եկած էր հայ որբեր կամ աղքատ պատանիներ ժողովել ու Գերմանիա տանել: Հոն որբանոցներու կամ վարձարաններու մէջ զանոնք դաստիարակել տուաւ համար: Իր այս ձեռնարկը բարեխառնաբար անյայտ եղաւ, վասն զի տարակիւք աղաքներուն ապագան շատ մութ ու անորոշ երեւցաւ ծնողներու կամ պաշտպաններու աչքին: Պ. Ամիրստեանց, յուսահատ, ետ դարձաւ ձեռնուռային, բացասական պատասխան տանելով այն գերման բարեգործներուն որոնք քաղաքականութեան աղէտը դարձանք կուղէին: Հայազգի մանուկներ լուսաւորելով քաղաքակրթութեան շուրջը: Անշուշտ սքանչելոյն այն

յամառութեան վրայ որով հայը, իր էն չքաւար վիճակին մէջ իսկ, չէր ուղիւ իր մանկութիւնը օտարութեան սպիտակ սնուցանել:

Հիմա դարձեալ եկած է Պ. Ամիրստեանց՝ բարձրագոյն տարրեր ծրարելով: Եւ ահա վրայ, իր հրեշտակութեան ներքեւ պիտի կատարէ ինչ որ պիտի ընէին օտար բարձրարներ օտար երկրի մը մէջ: Իր բարեգործութեան կեդրոն ընտրած է վառնա, ուր ամենէն աւելի բողոքութիւն է հայ դաշտականութիւնը: Արդէն գործի ձեռնարկած է. իր նպատակն է վեցէն մինչեւ տասնըչորս տարեկան հայ աղաքներ, մանչ և աղջիկ, ժողովել պատասպարանի մը մէջ և զանոնք սնուցանել, հագուեցնել, դաստիարակել, վերջապէս անոնց տալ այն ամեն անհրաժեշտ խնամքները որոնցմէ անշուշտ զրկուած պիտի մնային իրենց ծնողաց քով: Տղաք գիշեր ցորեկ պատասպարանին մէջ սփռններն: Պ. Ամիրստեանց կը յօժարի նոյն իսկ փափագողները իրենց տունը զըրկել գիշերները, բայց կը յայտարարէ որ եթէ անոնք բարոյ կանի հակառակ սովորութիւններ ու խօսքեր և նաեւ անմաքրութիւն բերել պատասպարանին մէջ, պիտի ստիպուի վառնել այնպիսիները:

Պ. Ամիրստեանցի այս ձեռնարկը, իր արտաքին երեւոյթով, զուտ բարեգործական է և վառնայի թշուառ հայ մանկութեան փրկութիւնն ըլլալ կոչուած է:

Սակայն ազգային դաստիարակութեան ահապակէտով անոր ապագային բանելիք ուղղութեան մասին մեր համամտութեան կամ քննադատութեան իրաւունքը մեզ կը վերապահենք առաջաց:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կալաց, 29 ապրիլ

Ինչպէս արդէն յայտնի է, ռուս մանական կառավարութիւնը անցեալ տարւոյն ի վեր խափա արգիւծ էր հայ գաղթականներուն մեծաքանակութեամբ հոգը: Թուրք-եւրոպական արդի պատերազմին առթիւ, իր արգելիչ օրէնքին համաձայն, ֆրանսիայ ալ մերժելու չափ առաջ գնաց: Բայց հիմա չի գիտցուիր ինչ անաւել քաղաքականութեան մը հետեւանօք, կառավարութիւնը կը յայտարարէ իր երկրին ընդունիլ ամեն կանոնաւոր անցուցիչ ունեցողները, ինչ ազգի ալ պատկանին:

Այս լուրը անշուշտ ուրախութիւն պիտի պատճառէ կարգ մը հայերու որոնք զանազան տեղեր կալութիւններով պիտի գիմեն Ռուսիայի հրապարիչ օպիտները, առանց զիտնալու: Երկրին գիրքը, ժողովրդին բարքն ու լեզուն, և մանաւանդ այն ցարտ ընդունելութիւնը զոր ընդի հայը կ'ընէ իր

գաղթական արեւակիցներուն: Անոնք որ կանոնաւոր արհեստ կամ գրամագրութիւն ունին, թիւեւս յաւաքին: Բայց անխորձ ու աղքատ երիտասարդներ որոնք հոս գիմեն բաժնու փնտռելու, շուտով պիտի ստիպուին հեռանալ:

Այս վերջին դասակարգին համար անշուշտ շատ օգտակար եղաւ կառավարութեան արգելիչ օրէնքը, ուսկից Ռուսիան իր անզգալի կերպով օգտուեցան: Բայց հիմակ որ արգելքը վերացած է, աւելի եւս պիտի օգտուին անոնք: Թէ ինչպէս:

Լիկուրգիան օրէնքով, Ռուսիան պաշտօնէի մը համար կաշառակութիւնը կամ կողոպտուող ներքի յանցանքներ են, սա պայմանով որ այդ յանցանքները անճարակօրէն երեւան չ'ըլլան:

Իբրեւ օրինակ, յիշենք հետեւեալ ցուցակի դէպքը:

Ամսոյս 16 ին Ասպատուր Պոլսոյ անուն Մշեցի բեռնակիր մը Քէօսի մէջէն կալաց կուգայ իր մէկ քանի նորեկ ազգականները տեսնելու և յետոյ հայրենիք դառնալու նպատակով: Իր վրայ կը կրէ եղբի իր ամբողջ հարստութիւնը, 35—40 սակի, արդիւնք բազմամեայ խնայողութեան: Եւ որ կալացի կայարանը կը հասնի, Լիւստատու անուն վարպետ քովստարը անոր ձեւերէն կը գաշակէ ամեն բան: Քովը կը մօտենայ և յիշեցնելով արգելիչ օրէնքը, անցագիր կը պահանջէ: Յետոյ վրան զուլիսը կը խուզարկէ, 300 ֆրանկի ծրար մը կը գտնայ և կը տանի բանա կը նետէ խեղճ բեռնակիրը որ յաջորդ օրը աղատ կ'արձակուի: Երբ յիշեալ քովստարէն ետ կուգէ զրամը, նախատանօք կը վառնուի: Հէք գառաւորցին, յուսահատ, եղբու թիւնը կերթայ կը պատմէ քաղաքիս հայ վաճառականներէ մէկուն, որ գիմելով օտմ հիւպատոսին կը խնդրէ հարկ եղածն ընել: Հիւպատոսը, Ալարսիան էջէնտի, բնաւ ջանք չի խնայիր կողոպտուած հայն աղաւելու այդ անել ու անձկապին գիրքէն և կը յաջողի շատ կարճ ժամանակի մէջ:

Երեկ, Լիւստատու խոստովանեցաւ իր յանցանքը, ու զինուորական աստիճաններէն զրկուելով դատապարտուեցաւ բանտի և տուգանքի:

Այսօրինակ դէպքեր գրեթէ միշտ կը պատահին, բայց ամեն տանի նոյն գոհացուցիչ արդիւնքին չ'են յանգիր դժբախտաբար:

—Ապրիլ 23 ին մեռաւ քաղաքիս հարուստ հայ վաճառականներէն Պ. Կարապետ Բարսիլի, 55 տարեկան, որ կը թողու ալրի կ'ընէ ու երբ անչափահաս զաւակներ: Փառաւոր յուզարկուորութիւն կատարուեցաւ:

ՍԻՅԱՍԻ

Բուսիանը ամալը սիլասիլսինին միւրեւիթի օլան պէօլիւք Բէթրօ վասիլէթնամէսի Լվրուա տէվլէթլէրին զիհիլէրին իշղալ իթմիշ օլուպ, շու Շիմալ տէվլէթի մուսաղլամանը գուվլէի պէրլէի ֆէվզէլաթէսի՝ տիկէր տէվլէթլէր տէն զիյաթէ հէմհուսու օլան Ալմանիա տէվլէթինի թէֆէքթիւլաթ տէրտաքիա զարգ իթմիշ օլաճաղը թապիի օլաղլընտան, վէ տիկէր թարաֆտան իսէ՝ Ֆրանսիայի Սլլուս-Լօլէն մէսէլէսինտէն տօլալը քէնտիսինէ ատաւլէթի հպէտիլէրի, վէ պուշուլըն Բուսիա իլէ միւթթէֆիդ օլմալարը պիր կիւն տէլիլ իսէ պիր կիւն Ալմանիալըն պաշընա պէօլիւք պէլալար ալաճաղընա հօհէնցիլըն խանէտանը հիւքիւմաարանընա գանաթի հուսուլ կէլմիշ օլաղլընտան, շու պէլիլէի միւս հիշէտէն իճթիւնալ իտէպիլմէք իշիւն վիլհէլմ իքինճի կիճէ կիւն տիւզ պիր թարիդ արամադտա օլուպ, իթթիֆաղը միւսէլէսէնին թէշթիլ ու թէճտիտի իլէ տալիէմին օլամոյաճաղընը կէօլմիւշ իտի զիւր Պալլաանտա ուֆուդ տէվլէթլէր Բուսիայա պաղլանմալարը իլէ Ալսուրիա իշիւն պէլա օլաճաղլընտան իգլթիլաի հալ պուշուլըն Ալմանիայա մուսլէնէթ իթմէսինէ մէյտան վէլմէլէսէքլէրին տէք ուֆուդ իթմիշ իտի: Տիկէր պիր թարիդի սէլամէթ պալմադ խիւլեալը իլէ Ալմանիա՝ Բուսիանըն Անտալ հուսուլընտա պիր պէլա իհուսա իթմէք թէտալիլիտէ պուլլընըյօլ իտի պու սօն վաղըթլարա տէլիլէ Էրպաղը սիտսիւնըն նաղարը արգգաթընը ճէլպ իտէճէք գատար մէյտանտա պիւրհանլար կէօլիւնմէլ իտի իտէտէ, Էրմէնի, Կիրիա վէ Էստանիսթան սօն վուզուսթլարը, Էքը պէրաւս սուրէթտէ Ալմանիանըն նիլէթի մէֆուստէսինի կէօլ Էսիւնէ պօյապիլիլէր: պա խուսուս պու սօն Էստան-Թիւրք մուհարէպէսինտէ՝ Ալմանիանըն Թիւրքիայը մուհաֆուդա հօլլու թաստհալ իթմէսինտէն մաաաա, օսմանը հիւքիւնէթինի գուվլէթլէշաթիլմէք վէ գուվլէի տարէրիլէսինի թանգիլմ իթմէքլէ, իթթիֆաղը միւս սէլլէսիլէ պիր տէօլտիւնճի տահալամ մէլլէմէք Էքիւրընտա պուլլընտըլը աշիքիար կէնրիւնտիւ:

Բուսիանը՝ Անտալ զօլու ալթընտա պիր չըպան պէօլիլթմիւշ օլմադ իշիւն, Ալմանիանըն շուսայ ու զայրէթի, Բէթէրապուրկ Էրպաղը սիլասիւնըն հէր հալտէ նաղարը արգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլաճաղ տըր: վէ շու սըրա Թիւրքլէր Էստանլըլարը գալէպէ իթմիշ օլմաղլէ պէլապէր իղթիլալընտան Էքը զայիա սուրէթտէ, Էէնիտէն Թիւրքիանըն տաքէր թէճէմիլ իթմէսի վէ թաղ

մինաթը հարպիւնի իւշ միլիոն լի-
րատան օն միլիոնա չըգարմազ իս.
թէմէսի վիշէլմ' իբրնճինին թէշի-
զի իլէ օլմաւը բէնա կէօրիւմէք-
տէ տիր. զիրա թիւըքիւնն իւ-
մանիւ պանգալարընտան իսթիզ-
րաշ իտէճէկի պէյնիլէրինճէ զա-
րարկիր օլմաշ տըր :

Պու հէնի իսթիգրազ թիւըքի-
անըն տախիլի իսլահաթ ինքաւը-
նա վէ գուվէի ասքէրիլէ վէ մա-
լիյէսինին թազվիլէ ու թանդի-
նէ թախսիս օլունմազլա օսմանը-
լարը պիր մուազլամ տէվլէթ հօ-
լընա սօգմագ էֆքերըննա մէսնի
Ալմանիա չալըմագտա իսէտէ,
սինինի վէֆիրէտէն պէրու թիւըք
հիւքիւմէթինի էզմէք վէ օսման-
լըլարըն գօլ վէ գանատարընը
զըրմագ իշիւն միլիոնլարճա սէր-
վէթ վէ երւզպիլիլէրճէ ասքէր թէ-
լէֆ իթմիշ օլուն իուսիւնըն պու-
հալտէ թէհաւմիլ իտէճէկի ազլա
բէք պալիտ վէ մանթըգա բէք
մուաշլար տիր :

Յ. Գ.

Ի Խ Թ Ա Ր

Բաղպէժլու ապօնէլէրիմիլին
պիր ան էվվէլ կաղէթա պէտէլ-
լէրինի եօլլամալարը բէճա օլու-
նըր :

Ի Ֆ Թ Ի Ր Ա

Էրմէնի միլլէթինէ առաւելթ վէ
խուսուլթի օլան պիր թազըմ'
էշխաս պիր վագըթտան պէրու
Պուկարիայա հիճրէթ իթմիշ օ-
լան էրմէնիլէրի էքէլէնտիլմէք
մագսէտիլլէ կէօնա կէօն ազվի-
յաթտա պուլունմըշլար վէ պուրու-
տան Սթանպօլ ավտէթ իտէն
մուհաճիր էրմէնիլէր' Պուկարիա
հազընտա նապէճա պիր լիւան
գուլլանազտա տըրլար' տէյու շա-
խալար չըգարմըշլար իսէտէ . միլ-
լէթտաշլարմըզըն հէր պար ու
քնարտա Պուկար հիւքիւմէթին-
տէն վէ միլլէթինտէն կէօրիւշ օլ-
տըզը էյիլքէրտէն վէ միսաֆիր-
բէրվէրիլքէրինտէն միննէթտար
պուլընտըզլարը աշիքնար օլուպ,
հէր տայիմ' Պուկար հիւքիւմէթի
հազըրէսինին վէ պախուսուս մու-
հաճիր միլլէթտաշլարմըզըն պաշ-
լըճա մէսքնանը օլուն վաւուննըն
հիւքիւմէթի մուհալլէնին պիտի-
րիզ պուլուր-տըզը մուալէնէթ ու
եարտընտան տօլալը պէյանը
շիւքընիլէթ իթմէք հէր պիր
էրմէնի քէնախիւնէ վազիֆէ առա
իթմիշ օլտըլը հալտէ, պու կիպի
ազվիյաթըն մէնպաւը' միլլէթիմի-
զին առաւի ճանխարշը պուլընան
թիւըք հիւքիւմէթի վէ մէմուրէյ-
նի պուլընտըզընտան հիշ պիր
թարաֆտան սէմ ու իթիպարա
ալընմաշաճաղը պի իշթիպաշ տըր :

Մ Ի Ի Թ Ե Ն Ե Վ Վ Ի Ե

Ալման հաւաքըն վէրտիկի պիր
թէլէկրաֆտ նազարէն, թօզտա
կիտէն մահքէմէի ֆէվզէլտէ'
զըրկընտա զիմէթալ օլուն իս-
լամլարտան 14 քիշի մահքիւմ' ի-
տուպ, պուլարտան ալթըսընն ի-
տումընա' վէ պիրինին 15 սէնէ,
պէշինին 10 սէնէ, պիրինին 7 սէնէ
վէ տիկէր պիրինին 2 սէնէ մահ-
պուսիլէթինէ հիւքմ' իթմիշ տիր :

Ալման Պալքանիլին մայիս 2
թարիլէ վանտաւտան տալըզը պիր
հալաւտիսէ նազարէն' կիրիտ ին-
կիլիզ տօնանմաւը գօմանտանը վէ
ինկիլիզ գօնաօլալ թարաֆընտան
կիրիտ էհալիսինէ իթիպալէն պիր
իլաննամէ չըգարմըշլար իսէ տէ, տի-
կէր գօմանտանլար վէ գօնաօլալար
պու կիպի պիր իլաննամէնին նէշը
օլունտաղընտան իսպալտար տէ-
յիլլէր իթմիշ :

Ալման կրումըքի փաշա' պալ-
րամ' մինասիպէթիլէ ելըտըզա
թէպիրքէ կիթաիլինտէ, Սուլ-
թան' փաշաի մէրգուլըն մուհա-
րէպէտէ իպրազը մէհարէթ իթմիշ
օլտըզընտան տօլալը' պէյանը մէմ-
նանիլէթ իթմիշ տիր :

Մուհարէպէյէ իսթիմալէրիմէսի
վէ միւթարէքէ իշին էլիլէրին
թէվաւալթընա ճէվապէն Պապը
Ալի' 10,000,000 օսմ: լիւրաւը
թազմինաթը հարպիլէ, վէ հսկի
հուսուտա գառար թէսալիւնըն
թիւըքիւտա թէքը օլընմաւը, վէ
թիւըքիւտա պուլունան Եունան
թապաւալարա մախուս իթիպալա-
թըն լազլը իլէ պէյնէտուիլէլ
ճարի օլան առաւթ ու գալտէլէրէ
թապալիլի թալէպ ու իտտա իթ-
միշ տիր :

Իուսիւտա, վաք-Տարաւտ չը-
մէնտըքէր գաթարը հազմալար
սէպէպիլլէ իսթտան տիշարը չը-
գուպ, ասքէր համիլ օլան 17 վա-
կօն բարշալանմըշ օլտըզընտան
ասքէրլէրտէն 60 էօլիլ վէ 163 հա-
րալը տիւշմիշ տիր :

Ալքիլիզ գըթաւընտա Ֆրանսա-
նըն թահիլը հիւքիւմէտէ պուլու-
նան Ալճէրիա էյալթինտէ միւս-
լիմանլար' օսմանլարըն ֆիթու-
հաթընտան քէսպի ճէսարէթ ի-
տուպ, առայիշի իլիւլ իտէպիլէճէք
տէրէճէտէ հարէքնաթը նամէշ-
րուէտէ պուլունտալարընտան'
Ֆրանսալ հիւքիւմէթի ասքէր սէվ-
գիլլէ միւթէճաիլլէրի տէրտէթ
իթմիշ վէ պիր թազըմ' սիւահ-
լար միւսաւտէրէ իթմիշ տիր :

Կիրիտտէ պուլունան ըուճ առա-
քիրին իքննի զըսը տախի կէրի
չաղըրըլը վէ իշիւնճի զըսը
տախի հազընտա չաղըրըլաճազ
տըր :

Պ Ո Ւ Կ Ի Ի Ե Ք Ի

Թ Ե Լ Ե Կ Ր Ա Յ Լ Ա Ր

(Ալման Պալլաւիլիք)

Ալմանպօլ, 4 Մայիս

Տոմըքսըն զապթ օլընմաւընա
առայիլ իսարիճիլէ նաղըրընն չը-
գարմըշ օլտուլը հալաւտիս թա-
տիզ օլընմաւը :

Թէսալիւտա ինքա օլունան հա-
րէքնաթը հարպիլէ Պապը Ալի,
Սէրասքէր վէ ելըտըզ տէվաիլին-
տէ սըլը սազլանմագտա տըր Եու-
նանլար Բրէվէլա իւզէրինէ իքի
տէֆա հիւքիւմէթինտէ քէսպի մու-
վաֆիպալըլէթ իտէպիլիլէր տիր :

Բարիլ, 5 Մայիս

Տիւն իսարիճիլէ նաղըրը Պալ-
կարիա բրէնսի իլէ ուզուի պիր
միւլազաթիսա պուլունտը :

Ալման, 5 Մայիս

Կիրիլալտա վուզու պուլան
մուհարէպէյէ տաիր Արթաւտան
աթիտէքի մալիւմաթլար ալընմըշ
տըր: «Ալշամա գառար աթէշ շիա-
տէթիլ սուրէթտէ տէվամ' իթաի-
րումար բէք չօգ թէլէֆիյաթ
վէրտիլէր վէ չօգ զապիլթէր զայալ
իթմիլէր . րումար էօյլէնէ գա-
տար էյի մէվզըտա պուլընուպ,
թիւըքէրի կէրի սիւրէպիլտիլէր:
Ֆազաթ ումուլէն րումարըն հալ-
լէրի էյի տէյիլ իմիշ, զիրա ան-
լէրին 40 սաթթտան պէրի միւ-
թէմաթիլէն գալկա իթմէքտէ օ-
լուպ, հարըն տախի եինէ օ առ-
քէրլէր մուհարէպէ իթմէյէ մէճ-
պուր օլաճազլար » :

Սթանպօլ, 4 Մայիս

86 թապուր ասքէր հաղըրըն-
մագտա տըր . պուլարըն 82սի Ե-
պիրոս իշիւն, 40ը թէսալիւտա ի-
շիւն վէ 4 թապուրըն առալար վէ
տիկէր լիմանլար իշիւն, զիրա
Եունանլարըն օլ թարաֆլարտա
վէ պա խուսուս իզմիր հաղըն-
լարընտա գարալա չըգաճաղարը-
նա շիւպէ օլունըյօր . պու հէնի
թապուրար յու հաֆթա եօլա
չըգաճազլար տըր: Էլիլէր' Պապը
Ալիին թէքիլթի իթաիլի շարթ-
լարը' հիւքիւմէթի մէնտապէլէրի-
նէ պիլտիրտիլէր, վէ թալիմաթ
պէքլէմէքտէ տիրլէր: Լուրոստան
մայիս 4 թարիլի կէլէն պիր
բէսմի թէլէկրաֆա կէօրէ, թիւըք-
լէր 15,000 Եունանլարա գարշը
իքի կիւն մուհարէպէ իթաիլէն
սօնրա' անլէրի կէրի չէքիլմէկէ
մէճպուր իթմիլլէր: Եունանլար
Ֆայդալամիա վէ Զէյթիլիլէր թէ-
բէլէրինէ տօղրու չէքիլմիլլէր տիր:
Բէսմի թէլէկրաֆա կէօրէ, Եու-
նանլար Արթաւտան Կիրիլալա
տօղրու հիւքիւմ իթմիլլէր իսէտէ,
300 քիշի թէլէֆիյաթ վէրիպ,
կէրի չէքիլմիլլէր տիր :

Սթանպօլ, 5 Մայիս

Եունան սէֆիլէլէրի' Բլաթա-
մանիա վէ Սէլանիք հաղընլա-
րընտա պիր զաշ մահլէլէրի թօ-

րա թուլտըրար վէ Գաթէրինա
սալարընտա պիր իթաւար գա-
րօրնըր զապթ իթալլէր: Հա-
վաթաթմը մէվաուպէյէ պիւնան,
պիլթիւն թէսալիւտա իսարալ օլ-
մաշ վէ քէօյլէր քիւմիլէն եանմըշ
տըր: Վօլուս էօնիւնտէ էվրոս
զըրհըլարը վէ գօնաօլալար պու-
լընտըզ սէպէպլէ հալընըզ վօլուս
չէհրի գուրթիւլմըշ տըր :

Պապը Ալիին թէքիլթիլթը մէ-
հաֆիլի սիյասիլէտէ բէք զիյաստէ
կէօրիւմէքտէ օլուպ, Եունանիւ-
թանտան թիւըքիւտա տալիլ թէքը
օլընմաւը' հալը հաղըրըն մուհա-
ֆազաւը մէպտէսինէ մուխալիֆ
առա օլընըյօր :

Պապը Ալիին թալէպ իթաի-
լի իսպալիւմաթը հարպիլէնինտէօրտ
տէ պիրի վէրմէք, վէ պու թազ-
մինաթըն էօտէնմէսի վէ թէմի-
նաթ ալթընա ալընմաւընա տէկին
թիւըք ասքէրլէրինին թէսալիւտա
տա գալմաւը մինասիպ կէրիլի-
յօր :

Բուս Գըրմըզը իսաշ շիւքէթի
մէմուրարը Ֆարաւալալա հէթիլ-
տիլէր :

Գէօն, 5 Մայիս

Քիւնիլէ Զայրաճկըն վէրտիկի
մալիւմաթա նազարէն, թիւըքիւտա
նըն էսկի սինօրըն թէճտիաի վէ
Եունան թապաւալարըն իմթիյա-
զաթընըն լազլը հազգընտա Պապը
Ալիին թէքիլթիլթի տէվլէթլէր
բէտ. իթմիլլէր տիր :

Լամիա, 5 Մայիս

Տօմըքստա ումուլէն գալկա
տէվամ' իթմէքտէ տիր :

Սթանպօլ, 5 Մայիս

Սուլթան թէսալիւտա մէսլէսի
հաղգընտա Շէյիլ-Իւլ-Իսլամտան
ֆէթվա իսթէսի :

Ա Ձ Դ

Այսօրընէ սկսեալ մեր թերթը
կը վաճառուի նաեւ Օթէլ Քօմէր-
սիալին ներքեւ, Տ. Սանտալճանի
ծխախոտի վաճառատան մէջ, ինչ-
պէս նաեւ Մուսալլաի հրապարա-
կին վրայ, Տ. Մկրտիչի սրճարա-
նին կից, հայ ծխախոտաւորճա-
վաճառի խանութին մէջ, նաեւ Ալ-
տիւրահման մէկիլթի գէմ' Պ. Աւ-
սիս Զարհանէլեանի ծխախոտի
խանութը :

Փափաքողք կրնան ամեն ատեն
թերթ գտնել այս երկու տեղերը :

Գիտենք եւ վաճառումն հին ու նոր
ամէն տեսակ նամակադրոշմերու (բուլ)
զիմել Ապտիւլհանի մէկիլթի գէմ'
ծխախոտաւոր Ա. Զարհանէլեանի խա-
նութը : 1—5

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Թրնովաքա փողոց, բիշ 182
ՏԻՍԱ ՄԱՎԵՆՆԻ ԳՐԱՍԵՆԵՆԻՆ ԿԻՑ

Կը վաճառէ ընտրի ապ-
րանք հետեւեալ գիներով,

Չէթ	բիլ 1.10	լէվ
Կարազ	» 1.70	»
Չիթապուր	» —60	»
Շաքար	» —62 1/2	»
Գաֆէ	» 2.60	»

3—3